הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תס

ב שם. ג טוּר וְכֵן כָּתַב הַמָּרְדְּכִי בְּפֶרֶק (ג') [א'] דִּפְסָחִים (סי' תקלז) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים.

*** וְלֹא אוֹפִין אוֹתָהּ (ג) עַל יְדֵי (ד) אֵינוֹ יְהוּדִי, וְלֹא עַל יְדֵי (ג) (ד) חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה * וְקָטָן: ב (ה) [ב]הָרֹא"שׁ הָיָה מִשְׁתַּדֵּל (ו) בְּמַצַּת מִצְוָה וְעוֹמֵד עַל עֲשִׂיָּתָהּ וּמְזָרֵז הָעוֹסְקִים בָּהֶם וּמְסַיֵּעַ בַּעֲרִיכָתָן, וְכֵן רָאוּי לְכָל אָדָם לַעֲשׂוֹת, לְהִטַּפֵּל הוּא (ז) (ז) בְּעַצְמוֹ בַּמִּצְוָה: ג [ג]הַלָּשׁ (ח) אַחַר זְמַן אִסּוּר חָמֵץ (ט) יֹאמַר בִּשְׁעַת**

בַּאֵר הֵיטֵב

הַם וְנָהֲגוּ לַעֲשׂוֹת שִׁמּוּר בְּכָל הַמַּצּוֹת וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל סִימָן תנ"ג סָעִיף קָטָן ח': **(ד) אֵינוֹ יְהוּדִי.** הָעִקָּר דְּמִמִּדַּת חֲסִידוּת לִשְׁמֹר מִשְּׁעַת קְצִירָה בְּמַצּוֹת שֶׁל מִצְוָה, אַךְ הוֹאִיל שֶׁאֵין לָנוּ שָׂדוֹת עַכְשָׁיו, דַּי בְּשִׁמּוּר מִשְּׁעַת טְחִינָה, וְהַיְינוּ לִהְיוֹת הַיִּשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבָּיו אֵצֶל הַטְּחִינָה סַגִּי, אֲפִלּוּ בְּטוֹחֵן בְּרֵחַיִם שֶׁל יָד, סַגִּי בְּעוֹמֵד עַל גַּבָּיו, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בַּקֶּמַח עַצְמוֹ רַק מְלַאכְתּוֹ עַל יְדֵי כְּלִי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּאֲפִיָּה וְלִישָׁה שֶׁמְּלַאכְתּוֹ וְעִסְקוֹ בָּעִסָּה וּמַצָּה עַצְמוֹ, לֹא מְהַנֵּי בְּעוֹמֵד עַל גַּבָּיו. [וּבְנִקּוּב שֶׁמְּנַקְּבִים הַמַּצָּה לֵיכָא קְפִידָא, אַךְ מִלְּשׁוֹן מַהֲרִי"ל (מנהגים הל' אפית המצות) יֵשׁ לְהַחְמִיר]. וְכֵן כָּתַב הַבַּ"ח (ס"א) בְּשֵׁם מַהַרְשַׁ"ל (הו"ד בב"ח) הֲלָכָה לְמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁהָיָה תָּפוּס וְלֹא רָצָה לֶאֱכֹל בְּלַיְלָה רִאשׁוֹנָה שֶׁל פֶּסַח מִמַּצָּה שֶׁעָשׂוּ בְּפָנָיו. וּמִכָּל מָקוֹם הַסְכָּמַת אַחֲרוֹנִים דְּאִם אִי אֶפְשָׁר בְּעִנְיָן אַחַר [שֶׁלֹּא לְבַטֵּל מִצְוַת עֲשֵׂה דְּאוֹרַיְיתָא דְּלֹא כָּרַשְׁבָּ"א (בתשובה ח"א סי' כו) שֶׁהֶחֱמִיר וְעַיֵּן בַּבֵּית יוֹסֵף (ד"ה אין עושין המצות)] דְּמֻתָּר בְּעוֹמֵד עַל גַּבָּיו, וְיַנִּיחַ הָאֵינוֹ יְהוּדִי לָלוּשׁ בְּפָנָיו וְיֹאמַר לוֹ לַעֲשׂוֹת לְשֵׁם פֶּסַח. וְטוֹב יוֹתֵר לַעֲשׂוֹת כְּהַאי גַּוְנָא עַל יְדֵי חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן מֵעַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי אִם אֶפְשָׁר, עַיֵּן חֹק יַעֲקֹב (סק"ב): **(ג) חֵרֵשׁ.** הַיְינוּ שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר. וְשׁוֹטֶה, שֶׁמְּאַבֵּד מַה שֶּׁנּוֹתְנִים לוֹ. וְקָטָן, הַיְינוּ שֶׁאֵינוֹ בַּר דַּעַת בְּמַה שֶּׁאוֹמְרִים לוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה לְשֵׁם מִצְוָה אֲשֶׁר צִוָּה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. טַ"ז (סק"א). וּבַמַּהֲרִי"ל (שם) כָּתַב, עַד שֶׁיִּהְיֶה בַּר מִצְוָה, וְכֵן פָּסַק הַחֹק יַעֲקֹב (סק"ג). וּבְדִיעֲבַד יֵשׁ לְהַתִּיר עַל יְדֵי קָטָן. טַ"ז (שם). רָאִיתִי נוֹהֲגִין לְהָקֵל אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה לַעֲשׂוֹת הַנְּקָבִים עַל יְדֵי קָטָן וּכְהַאי גַּוְנָא, כֵּיוָן שֶׁגַּם גְּדוֹלִים עוֹמְדִין עַל גַּבָּיו, וְכֵן פָּסַק מַהֲרִי"ל (שם). וְהוּא יוֹתֵר נָכוֹן, כְּדֵי לִהְיוֹת הַרְבֵּה עוֹזְרִים לְמַהֵר בְּעִנְיָן עֲשִׂיָּתָן. וּמִכָּל מָקוֹם אִם אֶפְשָׁר לִזָּהֵר בְּמַצָּה שֶׁל מִצְוָה, יִזָּהֵר בְּמַה דְּאֶפְשָׁר. חֹק יַעֲקֹב (שם): **ב (ד) בְּעַצְמוֹ.** וְיַטְרִיחַ עַצְמוֹ בְּמַצּוֹת מִצְוָה

בֵּאוּר הֲלָכָה

שֶׁאוֹכַל בְּכָל הַפֶּסַח, וְנִרְאֶה דְּהוּא כִּסְבָרַת הָרַב הַמַּגִּיד מִשְׁנֶה הַנַּ"ל. **וְדַע עוֹד דְּעִקַּר דִּינָא דִּבְצִקּוֹת שֶׁל עַכּוּ"ם אָדָם מְמַלֵּא כְּרֵסוֹ מֵהֶם, לֹא הֵבִיאוּ הַפּוֹסְקִים. וְכָתַב הַבַּיִת יוֹסֵף** בְּסוֹף סִימָן תנ"ד (ד"ה מצה גזולה) **דְּטַעְמַיְיהוּ הוּא, דִּסְבִירָא לְהוּ כְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל** (הו"ד בריטב"א) **דְּמַיְירֵי שֶׁלָּשָׁם בִּפְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִשְׂרָאֵל רָאָה שֶׁלֹּא נִתְעָרֵב בָּהֶן כְּלוּם חָמֵץ וְלֹא נִתְחַמֵּץ בְּלִישָׁה, אֶלָּא שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמְּרָה לְשֵׁם מַצָּה,** וְאִם כֵּן אֵין כָּאן חִדּוּשׁ דִּין. וְכֵן הִסְכִּים בַּלְּבוּשׁ (סי' תנד ס"ד) וּפְרִי חָדָשׁ (שם סק"ד) וְחֶמֶד מֹשֶׁה (שם ס"ה). **אָכֵן בָּאֵלִיָּה רַבָּה** (שם סק"ח) **כָּתַב דְּהַרְבֵּה מְפָרְשִׁים קָיְימִי בְּשִׁיטַת רַשִׁ"י** (שם ד"ה בצקות), **דְּכָל שֶׁאֵין בּוֹ סִדּוּק וְשִׁאוּר, אַף שֶׁלֹּא רָאָה הַיִּשְׂרָאֵל כְּשֶׁלָּשׁ הָעַכּוּ"ם, לֹא חָיְישִׁינַן,** וְכָתַב שֶׁכֵּן כָּתַב הָרֹא"שׁ (פ"ב סי' כו), וְטוּר (סי' תנד) **וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם** (נתיב ה ח"ג) הַנִּמְשָׁכִים אַחֲרָיו, וְשִׁבֳּלֵי לֶקֶט (סי' ריא) וּמַנְהִיג (הל' פסח אות מג) וְצֵדָה לַדֶּרֶךְ (מאמר רביעי כלל ג פ"ט), **וְכָתַב דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ בִּשְׁעַת הַדְּחָק בְּיוֹתֵר. וּבָאֱמֶת כְּפִי הַנִּרְאֶה לֹא הָיוּ לְפָנָיו בָּזֶה דִּבְרֵי שְׁאָר רִאשׁוֹנִים,** עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַמְבַּ"ן פְּסָחִים שָׁם בַּסֻּגְיָא (ד"ה ונראה) וּבְחִדּוּשֵׁי רִיטְבָּ"א (ד"ה והא) וּבַמַּהֲרַ"ם חֲלָאוָה (ד"ה בצקות), כֻּלָּם דָּחוּ סְבָרַת רַשִׁ"י בְּכַמָּה רְאָיוֹת וְהִסְכִּימוּ לְפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל, עַיֵּן שָׁם שֶׁהֶאֱרִיכוּ בָּזֶה. וְגַם הָרִי"ף וְהָרַמְבַּ"ם שֶׁהִשְׁמִיטוּ, בְּוַדַּאי גַּם כֵּן מְפָרְשִׁים כְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל, דְּתָמוּהַּ הוּא לוֹמַר כִּסְבָרַת אֵלִיָּה רַבָּה דְּהִשְׁמִיטוּ זֹאת מִשּׁוּם דְּהוּא מִלְּתָא דִּפְשִׁיטָא כֵּיוָן שֶׁאֵין בּוֹ סִדּוּק וְשִׁאוּר, וְאַדְּרַבָּה מִסְתִּימַת הָרַמְבַּ"ם מַשְׁמַע שֶׁצָּרִיךְ שִׁמּוּר גַּם לְמַצּוֹת שֶׁל שְׁאָר יְמֵי הַפֶּסַח, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּשֵׁם הַמַּגִּיד מִשְׁנֶה, עַיֵּן שָׁם. **וְעַל כֵּן נִרְאֶה דְּאֵין לְהָקֵל בָּזֶה כְּלָל:**

*** וְלֹא אוֹפִין וְכוּ'.** וּכְדִמְבֹאָר בַּשַּׁ"ס דַּף מ' (ע"א) מַשְּׁעַת אֲפִיָּה וְכוּ', אַלְמָא דְּבַאֲפִיָּה לְכֻלֵּי עָלְמָא בָּעִינַן יִשְׂרָאֵל. וְעַיֵּן בַּבֵּית יוֹסֵף (ד"ה אין עושין המצות) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה, וְהַבַּ"ח (ס"א) חוֹלֵק עָלָיו, וְכֵן כָּתַב מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) בְּשֵׁם מַהֲרִ"י וַיְיל (סי' קצג), וְכֵן סָתְמוּ כָּל הַפּוֹסְקִים וְכִלְשׁוֹן הַמְחַבֵּר, וּמִשּׁוּם דְּגַם בִּנְתִינָה לְתַנּוּר צָרִיךְ שְׁמִירָה שֶׁלֹּא יִשְׁהֶה נֶגֶד פִּי הַתַּנּוּר, וְעַכּוּ"ם אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לָזֶה:

*** וְקָטָן.** עַיֵּן בַּמִּשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ד) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ אוֹדוֹת הַטָּעוּת שֶׁמַּנִּיחִין לְקָטָן לִתֵּן מַיִם לְתוֹךְ הַקֶּמַח. וְיוֹתֵר מִזֶּה יֵשׁ טָעוּת נִתְפַּשֵּׁט לְאֵיזֶה אֲנָשִׁים, שֶׁקּוֹנִים קֶמַח שְׁמוּרָה לַאֲפִיַּת מַצּוֹתֵיהֶם, וְגַם הֵם מַנִּיחִים לִקְטַנִּים לִתֵּן מַיִם לְתוֹךְ הַקֶּמַח. וְכַמָּה טוֹעִין הֵם, שֶׁחוֹשְׁבִין שֶׁכֵּיוָן שֶׁקֶּמַח הוּא מֵחִטִּים שֶׁשָּׁמְרוּ מֵעֵת הַקְּצִירָה, יָצְאוּ בָּזֶה יְדֵי הַכֹּל, וְטָעוּת גָּדוֹל הוּא, שֶׁבְּכָל אֹפֶן הוּא הָעִקָּר הַלִּישָׁה וְהָאֲפִיָּה, וְעַל כֵּן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הָאַחֲרוֹנִים. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְקַמֵּיהּ: **(ג) עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי וְכוּ'.** הַטַּעַם דִּכְתִיב (שמות יב יז) 'וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמַּצּוֹת', וּמַשְׁמַע מִזֶּה דִּשְׁמִירָה שֶׁאַתָּה מְשַׁמְּרָהּ שֶׁלֹּא תַּחְמִיץ, הִתְכַּוֵּן לְשֵׁם מַצָּה שֶׁל מִצְוָה, וְנָכְרִי וְחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן לָאו בְּנֵי שִׁמּוּר נִינְהוּ. וְהִסְכִּימוּ (ג) הַרְבֵּה פּוֹסְקִים דַּאֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבָּן וּמַזְהִירָן שֶׁיְּכַוְּנוּ לְשֵׁם מִצְוַת מַצָּה, גַּם כֵּן לֹא מְהַנֵּי, וְאֵינוֹ יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד. (ד) וְיֵשׁ מִן הַפּוֹסְקִים שֶׁמְּקִלִּין בְּעוֹמֵד עַל גַּבָּן (ה) וּמַזְהִירָן שֶׁיְּכַוְּנוּ בַּעֲשִׂיָּתוֹ לְשֵׁם מַצָּה, דְּאָז אָמְרִינַן אַדַּעְתָּא דְּיִשְׂרָאֵל קָעָבִיד, וְכָתְבוּ הַבַּ"ח (ס"א) וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עֲלַיְהוּ כְּשֶׁאִי אֶפְשָׁר בְּעִנְיָן אַחֵר, (ו) וְטוֹב שֶׁהַיִּשְׂרָאֵל בְּעַצְמוֹ יְסַיְּעֵם גַּם כֵּן קְצָת, וּמִכָּל מָקוֹם מוּטָב לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן מֵעַל יְדֵי עַכּוּ"ם. וְדַע דַּאֲפִלּוּ לְדַעַת הַמְּקִלִּין בְּעוֹמֵד עַל גַּבָּן, (ז) לֹא יִסְתַּפֵּק בְּמַה שֶּׁאוֹמֵר לוֹ פַּעַם אַחַת קֹדֶם הָעֲשִׂיָּה שֶׁיְּכַוֵּן לְשֵׁם מִצְוַת מַצָּה, רַק צָרִיךְ לְהַזְהִירוֹ בְּכָל שָׁעָה עַל זֶה, שֶׁלֹּא יַסִּיחוּ דַּעְתָּם מִזֶּה. וּלְעִנְיַן טְחִינָה, עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה אין): **(ד) חֵרֵשׁ.** הַיְנוּ שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר, דְּאִם הוּא מְדַבֵּר, אֵינוֹ מִדִּינָא בִּכְלַל חֵרֵשׁ. וְקָטָן הַיְנוּ (ח) שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד, וּבְאִשָּׁה בַּת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנִים. וְשׁוֹטֶה הַיְנוּ שֶׁמְּאַבֵּד מַה שֶּׁנּוֹתְנִים לוֹ. וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים כַּמָּה אֲנָשִׁים מְקִילִין וּמַנִּיחִין לְקָטָן וּקְטַנָּה לִתֵּן מַיִם לְתוֹךְ הַקֶּמַח, וְשֶׁלֹּא כַּדִּין עוֹשִׂין, דִּנְתִינַת מַיִם לְתוֹךְ הַקֶּמַח בִּכְלַל לִישָׁה הוּא לְדַעַת הַיֵּשׁ אוֹמְרִים בְּסִימָן שכ"ד סָעִיף ג', וְלֹא נָפִיק לְדִידְהוּ חוֹבַת מַצָּה בְּמַצָּה כָּזוֹ, אִם לֹא שֶׁלּוֹקֵחַ מַצּוֹת אֲחֵרוֹת לְלֵילֵי הַסֵּדֶר לְקַיֵּם הַמִּצְוַת עֲשֵׂה דַּאֲכִילַת מַצָּה: **ב (ה) הָרֹא"שׁ וְכוּ'.** דְּמִצְוָה בּוֹ יוֹתֵר מִבִּשְׁלוּחוֹ: **(ו) בְּמַצַּת מִצְוָה.** וּמַהֲרִי"ל (מנהגים הל' אפיית המצות) פָּסַק לִזָּהֵר כֵּן לְכַתְּחִלָּה בְּכָל הַמַּצּוֹת. וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ דְּגַם בַּאֲפִיַּת שְׁאָר הַמַּצּוֹת הַנַּעֲשׂוֹת לְכָל יְמֵי הַפֶּסַח הָיָה נוֹהֵג לַעֲמֹד עַל גַּבֵּיהֶן, כִּי רַבָּה הַמַּכְשֵׁלָה. וְכֵן כָּתַב בְּחֹק יַעֲקֹב (סק"ד) בְּשֵׁם הַשִּׁבֳּלֵי לֶקֶט (סי' ריא) שֶׁאֵין לְהַאֲמִין לַנָּשִׁים בְּעִנְיַן לִישָׁה וַאֲפִיָּה, כִּי כַּמָּה דְּבָרִים יַעֲלוּ עַל לֵב נָשִׁים שֶׁהֵן מֻתָּרוֹת, אוֹ שֶׁמָּא שׁוֹכְחוֹת וְעוֹשׂוֹת דָּבָר שֶׁלֹּא כַּהֹגֶן, וְאֵינָן יוֹדְעוֹת שְׂכַר מִצְוָה וְהֶפְסֵד עֲבֵרָה, לָכֵן רֹב הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים וְהָרַבָּנִים עוֹמְדִים עַל רְקִידָתָהּ וְעַל לִישָׁתָהּ וְעַל אֲפִיָּתָהּ: **(ז) בְּעַצְמוֹ.** וְיַטְרִיחַ עַצְמוֹ בְּמַצַּת מִצְוָה עַד שֶׁיִּתְחַמֵּם וְיַזִּיעַ, וְזֶה תִּקּוּן גָּדוֹל לָעוֹן הֶחָמוּר [הָאֲרִ"י זַ"ל (משנת חסידים מסכת ניסן פ"ג מ"ג)]: **ג (ח) אַחַר זְמַן אִסּוּר חָמֵץ.** דְּקֹדֶם זְמַן אִסּוּר, (ט) אֲפִלּוּ הָיָה בְּיוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁכְּבָר בָּדַק שְׁאָר חָמֵץ, מִכָּל מָקוֹם אֵין צָרִיךְ לוֹמַר בִּשְׁעַת לִישָׁה, וְדַי לוֹ שֶׁיְּבַטֵּל סָמוּךְ לִזְמַן אִסּוּרוֹ, (י) וּבְלָאו הָכִי הוּא אוֹמֵר כָּל חֲמִירָא וְגַם פֵּרוּרִים אֵלּוּ בִּכְלָל, אֲבָל לְאַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ, מִשֶּׁנַּעֲשָׂה חָמֵץ אֵינוֹ בִּרְשׁוּתוֹ לְבַטֵּל, (יא) וְיֵשׁ לָחֹשׁ שֶׁמָּא לֹא יְבַעֲרֵם מִן הָעוֹלָם מִיָּד וְיַעֲבֹר עַל 'בַּל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא', וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְבַטֵּל קֹדֶם שֶׁיִּתְחַמֵּץ. וְאַף אִם אֵינוֹ עוֹמֵד שָׁם, יָכוֹל לְבַטְּלָם בְּבֵיתוֹ [פְּרִי מְגָדִים (א"א סק"ב)]: **(ט) יֹאמַר בִּשְׁעַת לִישָׁה וְכוּ'.** וּמִכָּל מָקוֹם אַחַר הָאֲפִיָּה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ג) עַיֵּן בְּטוּר וּבֵית יוֹסֵף (ד"ה אין עושין המצות), וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרִיטְבָּ"א **בְּחִדּוּשָׁיו** (מ. ד"ה והא) **וְאַבּוּדְרָהָם** (סדר הגדה ד"ה והמצות) **וּמַנְהִיג** (הלכות פסח אות מב): **(ד) דַּעַת רַב הַאי** (הו"ד ברא"ש פ"ב סי' כו). וְכֵן הוּבָא דַּעַת הָרְאָ"ה בְּחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָּ"א (שם) לְהָקֵל, וּמִטַּעֲמָא אַחֲרִינָא, דְּהָכָא לֹא בָּעֵי עֲשִׂיָּה לְשֵׁם מִצְוָה, רַק שִׁמּוּר לְשֵׁם מַצָּה כְּדִכְתִיב 'וּשְׁמַרְתֶּם', וְזֶה סַגִּי אֲפִלּוּ בְּאַחַר שֶׁעוֹמֵד עַל גַּבָּיו וּמְכַוֵּן לְשֵׁם מַצָּה, וְרִיטְבָּ"א מְסַיֵּם שֶׁכֵּן הָיָה דָּן הָרְאָ"ה לַהֲלָכָה וְלֹא לְמַעֲשֶׂה. וּבִתְשׁוּבַת הָרַ"ח אוֹר זָרוּעַ סִימָן ל"ה וְסִימָן קמ"ג גַּם כֵּן נוֹטָה דַּעְתּוֹ לְהָקֵל, דִּמְצָרְפִינַן לָזֶה מַחֲשֶׁבֶת הָעוֹמֵד, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן שָׁם עוֹד דַּעַת הָרַב ר' יִצְחָק שֶׁאֵין דַּעְתּוֹ כֵּן. וְכֵן בְּסֵפֶר מַהֲרִי"ל (מנהגים הל' אפית המצות) מֵבִיא גַּם כֵּן דִּבְרֵי הָרַ"ח הַנַּ"ל, וְחוֹלֵק עָלָיו: **(ה)** מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן), וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן י"א (ס"ב) לְגַבֵּי טְוִיָּה, עַיֵּן שָׁם. **וּלְפִי דַּעַת הָרְאָ"ה וְהָרַ"ח שֶׁכָּתַבְנוּ מִקֹּדֶם** (סק"ד), **אֵין צָרִיךְ כְּלָל מַחֲשֶׁבֶת הָעַכּוּ"ם וְחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן, רַק כֵּיוָן שֶׁיִּשְׂרָאֵל הָעוֹמֵד עַל גַּבָּן כָּל זְמַן לִישָׁתָן שׁוֹמֵר לְשֵׁם מַצַּת מִצְוָה, דַּי בָּזֶה: (ו)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם): **(ז)** תְּשׁוּבַת מִשְׁכְּנוֹת יַעֲקֹב סִימָן כ"א: **(ח)** אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ב) וְחֹק יַעֲקֹב (סק"ג) וּפְרִי מְגָדִים (מש"ז סק"א), דְּלֹא כַּטַּ"ז (סק"א): **ג (ט)** מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ב): **(י)** טַ"ז (סק"ג): **(יא)** בַּ"ח (ס"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

לִישָׁה, כָּל (ה) פֵּרוּרִים שֶׁיִּפְּלוּ בִּשְׁעַת לִישָׁה וַעֲרִיכָה [ד]וְכֵן בָּצֵק (י) הַנִּדְבָּק בַּכֵּלִים (יא) אֲנִי מְבַטֵּל אוֹתָם, כְּדֵי שֶׁנִּמְצָא (יב) שֶׁמְּבַטְּלָן קֹדֶם חִמּוּצָן: ד (יג) [ה]אֵין עוֹשִׂין (ו) (יד) סְרִיקִין הַמְצֻיָּרִין, דְּהַיְנוּ לְצַיֵּר בַּפַּת כְּמִין חַיָּה וָעוֹף. [ו]אֲבָל כָּל מַה שֶּׁעוֹשִׂים אוֹתוֹ (ז) (טו) בְּמַסְרֵק כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְפַּח, וְכֵן מַה שֶּׁמְּנַקְּבִין הַמַּצּוֹת, מֻתָּר, וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב לְמַהֵר לַעֲשׂוֹתָן שֶׁלֹּא לְהַשְׁהוֹת בָּהֶם. הַגָּה: *וְיֵשׁ לַעֲשׂוֹת הַמַּצּוֹת (ח) (טז) רְקִיקִין, וְלֹא פַּת עָבָה כִּשְׁאָר לֶחֶם, כִּי אֵין הָרְקִיקִין מְמַהֲרִין לְהַחְמִיץ: ה [ז]אֵין עוֹשִׂין בְּפֶסַח (יז) *פַּת עָבָה (ט) [ט] טֶפַח: ו [ח]אֵין לְהָקֵל בַּמֶּה שֶׁהֶחְמִירוּ הַקַּדְמוֹנִים שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת (י) [י] (יח) פַּאנְדִי"שׁ אוֹ פְּלַאדוֹנִי"שׁ:

ד שָׁם בַּמָּרְדְּכַי וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. ה בְּרַיְיתָא פְּסָחִים ל"ז (ע"א). ו טוּר, וְכֵן כָּתַב הַכָּל בּוֹ (סי' מח). ז רַבֵּנוּ יְרוֹחָם (נתיב ה ח"ג) מִמַּשְׁמָעוּת הַגְּמָרָא ל"ז (ע"א). ח אָרָחוֹת חַיִּים (הלכות חמץ ומצה סי' סב).

בְּאֵר הֵיטֵב

עַד שֶׁיַּזִּיעַ, וְזֶה תִּקּוּן גָּדוֹל לְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. הָאֲרִ"י זַ"ל (משנת חסידים מסכת ניסן פ"ג מ"ג): ג (ה) פֵּרוּרִים. וְצָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר בְּלָשׁוֹן שֶׁמֵּבִין. וְהָאוֹמְרִים פֵּרוּרִים הֶפְקֵר, טוֹעִים הֵם, דְּמַשְׁמַע מֵעַצְמָן הֵן הֶפְקֵר, רַק יֹאמַר יִהְיוּ הֶפְקֵר. טַ"ז (סק"ג), מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב), עַיֵּן שָׁם. (וְעַיֵּין אֶבֶן הָעֶזֶר סִימָן קמ"א סָעִיף ס"ג אֵיזוֹ לְשׁוֹנוֹת מוֹעִילִים). וְחֹק יַעֲקֹב (סק"ח) כָּתַב שֶׁאֵינוֹ טָעוּת, עַיֵּן שָׁם: ד (ו) סְרִיקִין. פֵּרוּשׁ לְכַתְּחִלָּה, וּבְדִיעֲבַד יוֹצְאִין בָּהּ: (ז) בְּמַסְרֵק. עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן ק"כ סָעִיף ה' בַּהַגָּ"הּ, פָּסַק הָרַב דְּהַבַּרְזִלִּים שֶׁמְּתַקְּנִים בָּהֶם הַמַּצּוֹת אֵין צְרִיכִים טְבִילָה, עַיֵּן שָׁם. וְהַטַּ"ז כָּתַב שָׁם (סק"ז) דְּיֵשׁ לְהַטְבִּילָם בְּלֹא בְּרָכָה, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן פָּסְקוּ הַפְּרִי חָדָשׁ (שם ס"ק יד) וְהַחֹק יַעֲקֹב (ס"ק יב), אוֹ יַטְבִּילֵם עִם כֵּלִים אֲחֵרִים: (ח) רְקִיקִין. [וְעַל זֶה סוֹמְכִים לַעֲשׂוֹת בָּהּ צִיּוּרִין. וּבַ"ח (ס"ג) מוֹחֶה בָּהֶם עַד לִמְאֹד, עַיֵּן שָׁם]. הַמִּנְהָג לַעֲשׂוֹתָן כָּעֳבִי אֶצְבַּע. בֵּית הִלֵּל יוֹרֶה דֵעָה סִימָן צ"ז: ה (ט) טֶפַח. וּבְדִיעֲבַד אֵין קְפִידָא. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד). וּמִכָּל מָקוֹם אֵין לִקַּח אוֹתוֹ לְמַצָּה שֶׁל מִצְוָה. גַּם יֵשׁ לְעַיֵּן בָּהּ אִם נֶאֱפֵית שֵׁפִיר בְּתוֹכוֹ וְלֹא נִתְחַמְּצָה. וְעַיֵּן בַּ"ח (ס"ד). וּבְפָחוֹת מִטֶּפַח אֲפִלּוּ מַשֶּׁהוּ, מֻתָּר. חֹק יַעֲקֹב (ס"ק טו) וּפְרִי חָדָשׁ בְּקוּנְטְרֵס אַחֲרוֹן (יורה דעה) סִימָן צ"ז: ו (י) פַּאנְדִי"שׁ. וְהֵם מִינֵי מַאֲכָל, וְעוֹשִׂין

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ה [ט] טֶפַח. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בִּשְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סִימָן י"ג, בְּפַת עָבָה בְּפֶסַח יוֹתֵר מִטֶּפַח רָאִיתִי מֵרַבּוֹתַי הַגְּאוֹנִים שֶׁהָיוּ גּוֹעֲרִים מְאֹד מְאֹד בְּהָעוֹשִׂים כֵּן לְכַתְּחִלָּה, אֲבָל אֵין לֶאֱסֹר בְּדִיעֲבַד, כִּי אֵין נִרְאֶה שׁוּם רִיעוּתָא, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ד), וּדְלֹא כַּהֲלָכָה בְּרוּרָה (סק"ב), וְכֵן מְבֹאָר בַּבַּ"ח (ס"ד) כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם, עַיֵּן שָׁם: ו [י] פַּאנְדִי"שׁ. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְהָרַשְׁדַּ"ם (או"ח) (סָעִיף קָטָן) [סִימָן] כ"ו כָּתַב שֶׁנּוֹהֲגִים הָעוֹלָם לַעֲשׂוֹת סֻפְגָּנִין מִמַּצָּה אֲפוּיָה. וְעַיֵּן בִּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (סי' תסא הגב"י) שֶׁכָּתַב שֶׁגָּזְרוּ בְּטִגּוּן, מִשּׁוּם שֶׁאִשָּׁה אַחַת טָעֲתָה, לְפִי שֶׁרָאֲתָה לְאֵשֶׁת חָבֵר שֶׁלָּקְחָה קֶמַח מִמַּצָּה אֲפוּיָה, וְהִיא סָבְרָה שֶׁהוּא קֶמַח סְתָם, וְעָשְׂתָה כֵּן, וְהוּא הַדִּין לְפַת כִּיסָנִין שֶׁקּוֹרִין פַּטְשֶׁל"י, אֲבָל סֻפְגָּנִין שֶׁדַּרְכָּם לַעֲשׂוֹת טְפֵי בְּפֶסַח, לֹא טָעוּ, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן לְקַמָּן [בְּבֵאֵר הֵיטֵב] סִימָן תס"ג סָעִיף קָטָן ד'. וְהַפְּרִי חָדָשׁ (סי' תסא סק"ב) חָלַק בָּזֶה וְכָתַב שֶׁאֵין לָנוּ לִגְזֹר גְּזֵרוֹת מִדַּעְתֵּנוּ. וְכֵן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(יג) יְכַבֵּד הַבַּיִת וְכֵן הַשֻּׁלְחָן שֶׁעָרְכוּ עָלָיו הַמַּצּוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁבִּטֵּל, וּמַה שֶּׁיִּמְצָא מִן הָעִסָּה יִשְׂרְפֶנּוּ. וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ דְּמִטַּעַם זֶה (יג) טוֹב שֶׁיִּדְרֹס הַפֵּרוּרִים בְּרַגְלָיו בְּעָפָר תֵּכֶף מִשֶּׁנָּפְלוּ קֹדֶם שֶׁיָּבוֹאוּ לִידֵי חִמּוּץ, (יד) דְּאִם יָבֹאוּ לִידֵי חִמּוּץ צָרִיךְ לְשָׂרְפָן: (י) הַנִּדְבָּק בַּכֵּלִים. עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תנ"ט סָעִיף ד' בַּהַגָּ"הּ דְּאִם לָשׁ בְּיוֹם טוֹב מַה יַּעֲשֶׂה בְּהַכֵּלִים אַחַר כָּךְ, וְהָכָא מַיְרֵי בְּלָשׁ בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ, דְּיָכוֹל לְגָרֵר הֶחָמֵץ מֵעֲלֵיהֶן אַחַר כָּךְ וְלַהֲדִיחָן, (וְכֵן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בֶּאֱמֶת אַחַר כָּךְ אַף עַל פִּי שֶׁבִּטְּלָן), אַךְ שֶׁאָנוּ חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא יִשְׁהֶה קְצָת וְיַעֲבֹר עַל 'בַּל יֵרָאֶה': (יא) אֲנִי מְבַטֵּל אוֹתָם. אוֹ אֲנִי מַפְקִיר אוֹתָם, אֲבָל לֹא יֹאמַר פֵּרוּרִין הֶפְקֵר, (טו) דְּאֵינוֹ לָשׁוֹן מְבֹרָר שֶׁמַּפְקִירָן, דְּאֶפְשָׁר לוֹמַר בְּמַשְׁמָעוּת הַלָּשׁוֹן שֶׁמֵּעַצְמָן הֵן הֶפְקֵר, (טז) וְאֵינוֹ כֵּן. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דִּלְשׁוֹנוֹת שֶׁל בִּטּוּל וְהֶפְקֵר צָרִיךְ לוֹמַר דַּוְקָא בְּלָשׁוֹן שֶׁמֵּבִין: (יב) שֶׁמְּבַטְּלָן קֹדֶם חִמּוּצָן. וּמִמֵּילָא אַף שֶׁיִּתְחַמְּצוּ אַחַר כָּךְ אֵינוֹ עוֹבֵר בְּ'בַל יֵרָאֶה', דְּאֵינוֹ שֶׁלּוֹ: ד (יג) אֵין עוֹשִׂין וְכוּ'. פֵּרוּשׁ לְכַתְּחִלָּה, וּבְדִיעֲבַד מֻתָּרִין בַּאֲכִילָה (יז) אִם לֹא שָׁהָה בְּצִיּוּרָן שִׁעוּר חִמּוּץ, (יח) וְגַם יוֹצֵא בָּהֶן יְדֵי חוֹבָתוֹ: (יד) סְרִיקִין הַמְצֻיָּרִין וְכוּ'. לְפִי שֶׁהוּא שׁוֹהֶה עָלֶיהָ לְצַיְּרָן, וּפְעָמִים יָבֹא לִידֵי חִמּוּץ עַל יְדֵי שְׁהִיָּה זוֹ. וַאֲפִלּוּ רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת הַצִּיּוּר (יט) עַל יְדֵי דְּפוּס, שֶׁאֵינוֹ שׁוֹהֶה כְּלוּם, אַף עַל פִּי כֵן לֹא חִלְּקוּ חֲכָמִים וְאָסְרוּ הַכֹּל, לְפִי שֶׁהָרוֹאֶה שֶׁנֶּאֱפוּ מַצּוֹת אֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי דְּפוּס, וְיָבוֹא לְהַתִּיר אַף בְּלֹא דְּפוּס. וְכֵן אֵין חִלּוּק בֵּין סְרִיקִין שֶׁל בַּעֲלֵי בָּתִּים (כ) וּבֵין שֶׁל נַחְתּוֹמִין, אַף דְּנַחְתּוֹמִין קְבוּעִין וּמֻרְגָּלִין בָּזֶה וְאֵין שׁוֹהִין בַּעֲשִׂיָּתָן, אַף עַל פִּי כֵּן אָסוּר. (כא) וַאֲפִלּוּ אִם הַמַּצּוֹת הֵן רְקִיקִין דַּקִּים שֶׁאֵינָם מְמַהֲרִין לְהַחְמִיץ, אַף עַל פִּי כֵן אֵין לַעֲשׂוֹתָם מְצֻיָּרִין: (טו) בְּמַסְרֵק. פֵּרוּשׁ וְאַף עַל פִּי שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּעֵין צִיּוּר עַל הַמַּצָּה, מִכָּל מָקוֹם שָׁרִי, דְּכֵיוָן שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן לְצַיֵּר, לֹא יָבֹא עַל יְדֵי זֶה לִידֵי שְׁהִיַּת שִׁעוּר חִמּוּץ: (טז) רְקִיקִין. הַיְנוּ אַף דִּמְבֹאָר בְּסָעִיף ה' דְּפָחוֹת מִטֶּפַח מֻתָּר לַעֲשׂוֹת, (כג) מִכָּל מָקוֹם נָכוֹן יוֹתֵר לְכַתְּחִלָּה לַעֲשׂוֹת רְקִיקִין דַּקִּין: ה (יז) פַּת עָבָה טֶפַח. דִּכְשֶׁהִיא עָבָה כָּל כָּךְ, יֵשׁ לָחֹשׁ שֶׁמָּא לֹא יִשְׁלֹט חֹם הָאֵשׁ בְּתוֹכָהּ וְתִתְחַמֵּץ בְּתוֹכָהּ בִּשְׁעַת אֲפִיָּתָהּ. אֲבָל בְּפָחוֹת מִטֶּפַח מֻתָּר. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה פת) שֶׁהֵבֵאנוּ דַּעַת כַּמָּה פּוֹסְקִים דַּאֲפִלּוּ בְּפָחוֹת מִטֶּפַח יֵשׁ לִזָּהֵר. וּבְדִיעֲבַד אִם כְּבָר אָפָה, (כג) יֵשׁ מַתִּירִין אֲפִלּוּ בְּעָבָה טֶפַח, (כד) וְיֵשׁ אוֹסְרִין. אָכֵן בְּפָחוֹת מִטֶּפַח אֵין לֶאֱסֹר בְּדִיעֲבַד. וּמִכָּל מָקוֹם כֹּל שֶׁהִיא עָבָה, יֵשׁ לְעַיֵּן בְּתוֹכָהּ אִם נֶאֱפֵית יָפֶה וְלֹא נִתְחַמְּצָה: ו (יח) פַּאנְדִי"שׁ וְכוּ'. הֵם עִסּוֹת מַצּוֹת (כה) מְמֻלָּאוֹת בְּבָשָׂר אוֹ בִּגְבִינָה, (כו) לְפִי שֶׁבִּשְׁעַת אֲפִיָּה יוֹצֵא לֵחָה מֵהַבָּשָׂר וְהַגְּבִינָה

בֵּאוּר הֲלָכָה

צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה בָּזֶה כָּל מַעֲשֵׂיהֶן הַיְינוּ הַנְּתִינַת מַיִם לְתוֹךְ הַקֶּמַח וְהַלִּישָׁה וְהָעֲרִיכָה [וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּגַם הַנִּקּוּר] וְהָאֲפִיָּה עַל יְדֵי גְּדוֹלִים, וְיִהְיֶה הַכֹּל בְּפֵרוּשׁ לְשֵׁם מַצַּת מִצְוָה, וְאֵין צָרִיךְ שֶׁיֹּאמְרוּ בְּכָל מַצָּה וּמַצָּה, אֶלָּא יֹאמַר כָּל אֶחָד, מַה שֶּׁיַּעֲשֶׂה הַיּוֹם בְּעִנְיַן מַצָּה זוֹ יִהְיֶה הַכֹּל לְשֵׁם מִצְוַת מַצָּה. וּזְכוּרַנִי בִּימֵי נְעוּרַי הָיָה הַמִּנְהָג בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּעֵת אֲפִיַּת מַצּוֹת, בַּעַל הַמַּצּוֹת הָיָה אוֹמֵר וְחוֹזֵר לְהָעוֹסְקִים כַּמָּה פְּעָמִים שֶׁיִּזְכְּרוּ שֶׁהִיא מַצַּת מִצְוָה. וְעַכְשָׁיו בְּיָמֵינוּ נִתְרוֹפֵף הַמִּנְהָג הַזֶּה, מִפְּנֵי שֶׁכַּמָּה מְדַקְדְּקִים לִקַּח מַצָּה שְׁמוּרָה לְלֵילֵי הַסֵּדֶר, וְהַמַּצָּה שְׁמוּרָה נֶאֱפֶה בְּכָל מִינֵי הִדּוּר, מִפְּנֵי שֶׁעַל פִּי רֹב לוֹקְחִין אוֹתָם מֵרַב הָעִיר אוֹ מִשְּׁאָרֵי תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, וְעַל כֵּן אֵין מְדַקְדְּקִין בִּסְתָם מַצּוֹת. אֲבָל בֶּאֱמֶת יָצָא שְׂכָרֵנוּ בְּהֶפְסֵדֵנוּ, מִפְּנֵי שֶׁסּוֹף סוֹף רֹב הָעוֹלָם אֵין לוֹקְחִין מַצָּה שְׁמוּרָה וְיוֹצְאִין בִּסְתָם מַצָּה, וּכְשֶׁקְּטַנִּים עוֹסְקִין בְּעִנְיְנֵי לִישָׁה וּבַעֲרִיכָה וּכְהַאי גַּוְנָא אֵין יוֹצְאִין יְדֵי מַצָּה, וְאִם כֵּן יוֹתֵר טוֹב הָיָה הַמִּנְהָג שֶׁלְּפָנִים שֶׁהָיָה הַבַּעַל הַבַּיִת עוֹנֶה וְאוֹמֵר מַצַּת מִצְוָה לִפְנֵי הַכֹּל, שֶׁזֶּהוּ כְּעוֹמֵד עַל גַּבֵּיהֶן, וְיוֹצֵא עַל כָּל פָּנִים לְדֵעָה שְׁנִיָּה:

ד * וְיֵשׁ לַעֲשׂוֹת הַמַּצּוֹת רְקִיקִין וְכוּ'. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק טז). וְאַף דִּבְדִבְרֵי הָרַמָ"א הָיָה נָכוֹן יוֹתֵר לְפָרֵשׁ דְּאַדִּבְרֵי הַמְחַבֵּר קָאֵי בְּמַסְרֵק, דְּקָשָׁרִי אֲפִלּוּ אִם נַעֲשֶׂה צוּרָה עַל יְדֵי זֶה, וְקָאָמַר דְּמִכָּל מָקוֹם טוֹב לְמַהֵר, וְעַל זֶה הוֹסִיף הָרַמָ"א עֵצָה אַחֶרֶת דְּיֵשׁ לַעֲשׂוֹתָן דַּקִּים דְּבָזֶה אֵינוֹ מְמַהֵר לְהַחְמִיץ, אָכֵן מִלְּשׁוֹן מַהֲרִ"י וַוִייל (סי' קצג) הַמּוּבָא בַּדַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות ג) מַשְׁמַע דְּאַכָּל מַצּוֹת קָאֵי, וּבְיוֹתֵר מְבֹאָר כֵּן בִּלְשׁוֹן מַהֲרִ"י וַוִייל, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּסָעִיף ה' (ד"ה פת):

ה * פַּת עָבָה טֶפַח. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יז). וְדִין זֶה הֶעְתִּיק הַמְחַבֵּר מֵרַבֵּנוּ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יג) טַ"ז (סק"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): (יד) דְּכָל חָמֵץ אַף עַל גַּב שֶׁבִּטְּלוֹ צָרִיךְ בִּעוּר, דְּקַיְימָא לָן דִּלְכַתְּחִלָּה בָּעִינַן שְׂרֵפָה כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר רֵישׁ סִימָן תמ"ה: (טו) טַ"ז (סק"ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְאַף שֶׁיֵּשׁ שֶׁמְּיַשְּׁבִין הַמִּנְהָג שֶׁנָּהֲגוּ לוֹמַר פֵּרוּרִין הֶפְקֵר, עַיֵּן חֹק יַעֲקֹב (סק"ח), מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי יוֹתֵר טוֹב לָצֵאת כָּל הַדֵּעוֹת: (טז) וְאַף דִּלְעֵיל סִימָן תל"ד (סק"ו) בֵּאַרְנוּ דְּפֵרוּרִין אֵינָם צְרִיכִין בִּטּוּל, דְּמִמֵּילָא בְּטִילִי, הַיְינוּ פֵּרוּרֵי לֶחֶם דְּכָל פֵּרוּר הוּא בִּפְנֵי עַצְמוֹ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּבָצֵק, אֶפְשָׁר דְּעַל יְדֵי כִּבּוּד הַבַּיִת יִתְקַבְּצוּ יַחַד לִכְשִׁעוּר כַּזַּיִת, וְשִׁעוּר כָּזֶה אֵינוֹ מִתְבַּטֵּל מֵאֵלָיו [מַהֲרִי"ל (מנהגים הלכות אפיית המצות)]: ד (יז) הַגְּרַ"ז (ס"ט). וּמַשְׁמַע דְּאוֹתוֹ הָעֵת אֵין נֶחְשָׁב לְעֵסֶק כְּלָל, וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְנִקּוּר הַמְבֹאָר בְּסִימָן תנ"ט בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ד' דְּמוּכָח שָׁם דְּחָשׁוּב עֵסֶק אַךְ דְּאֵינוֹ מְבַטֵּל הַשְּׁהִיּוֹת שֶׁבֵּינְתַיִם: (יח) גְּמָרָא (לז.): (יט) פּוֹסְקִים: (כ) מִדְּלֹא חִלֵּק הַמְחַבֵּר, שְׁמַע מִנַּהּ דִּסְבִירָא לֵיהּ כְּדַעַת הָרֹא"שׁ (פ"ב סי' טו) הַמּוּבָא בַּטּוּר. וְכֵן כָּתַב הַגְּרָ"א: (כא) אַף שֶׁיֵּשׁ מְקִלִּין, בַּ"ח (ס"ג) וְטַ"ז (סק"ה) וּפְרִי חָדָשׁ מַחְמִירִין: (כג) הַגְּרַ"ז (ס"י), וּכְבֵאוּרוֹ מוּכָח בְּחֶמֶד מֹשֶׁה (ס"ה) וּבִשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"ד). וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ויש): ה (כג) אַחֲרוֹנִים: (כד) פְּרִי חָדָשׁ, וְכִדְבָרָיו מָצָאתִי בְּחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָּ"א (לז. ד"ה תנו רבנן) בְּשֵׁם הָרְאָ"ה: ו (כה) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ט), דְּלֹא כְּמוֹ שֶׁמְּפָרֵשׁ הַחֹק יַעֲקֹב (ס"ק טז): (כו) מָגֵן אַבְרָהָם (שם):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah